

og stiltiende eller udtryffelig vedtagen af alle Landets Communer, ikke blev betragtet som Fattigunderstøttelse. Understøttelsen tilstaaes altsaa paa det Standpunkt, som gaaer forud for det, hvor den egentlige Fattighjælp indtræder, og man gaaer ogsaa ud paa netop at afværge at maatte bringe Fattighjælpen til Anvendelse. Iøvrigt maa man formode, at Loven vil blive fortolket paa samme Maade som den lignende Lov, der udkom ifjor; og uagtet denne kan være bleven forstaaet paa en noget forskjellig Maade de forskjellige Steder, saa var det dog i Almindelighed ikke Tilfældet, at man uddeelte Penge, men hele Hjælpen bestod egentlig deri, at man paaagde den Landmand, der producerede Korn til Salg istedetfor at bringe det til Kjøbstæderne, hvortil Prisen naturligvis var dobbelt stor under de høiere Priser, — at holde Noget tilbage, som blev solgt i Communerne til en saa moderat Pris, som Vedkommende antoges at kunne give, og Understøttelsen som altsaa væsentlig dem til Gode, som under Forudsætning af nogenlunde almindelige Priser uden nogen Hjælp ved deres Arbejde vilde have kunnet opretholde dem selv og Familie; iøvrigt være disse Priser, om end under de almindelige Markedspriser, dog vel maaffee høiere end Gjennemsnitsprisen for en længere Arrække. Jeg skal endnu blot bemærke, at jeg troer, at Lovens Betydning og Virkning ikke er stor, men jeg troer ogsaa, at man maa være meget sjerntfærende for dert at kunne see Socialisme i nogenformhelst Retning. Den ærede Indenrigsminister har allerede gjort opmærksom paa, at i saa Tilfælde ligger Socialismen allerede i vor ældgamle Fattiglovgivning og i Grundloven, der udtaler, at enhver dansk Mand i Danmark skal kunne finde Livets Ophold. Det er ganske vist, at Understøttelsen tilveiebringes ved at tage fra dem, der have, og give til dem, der ikke have, og forsaavidt er det Socialisme. Jeg troer, at den ærede Landstingsmand idetmindste vil være meget villig til at indrømme, at der i Socialismen forsaavidt ligger en smuk, philanthropisk og Christelig Tanke, uden at jeg troer, at jeg behøver at forvare mig mod at ville forvare Socialismen, saaledes som man sundom praktisk har søgt at bringe den til Ud-

førelse, og allermindst i den Form, hvori jeg i Julidagene 1848, da jeg var i Paris, havde Leilighed til at see den for Die.

Indenrigsministeren: Jeg vilde blot bemærke, at det ikke er nogen Uoverensstemmelse mellem min Fortolkning og den sidste ærede Talers Ord. Han gaaer ud fra, at de Understøttelser, man giver af temporaire Grunde, saasom de, man gav i Krigens Tid, ikke ere at karakterisere som Fattigunderstøttelse. Det er vistnok heller ikke nogen Fattigunderstøttelse, som ifølge Loven vil blive givet i Anledning af Dyrtiden, men uden denne Lov vilde det blive en Fattigunderstøttelse.

Solberg: Jeg skal tillade mig at henvende nogle Ord til den ærede Rigsdagsmand, som har reist denne Discussion idag her i Thinget. Han siger, at hans Spørgsmaal om, hvad Gavn Loven gjorde, ikke er af mig besvaret. Han har opfaftet det Spørgsmaal ganske i Almindelighed, og jeg har altsaa først besvaret det i den Retning, at denne Lov vil have gavnlig Indvirkning, idet man tvinger de Uvillige til at gøre deres Pligt. Men jeg kan ikke følge ham, naar han endvidere vil søge at documentere, at det ikke er til Gavn for dem, som skulle modtage Hjælpen. Hans Ord vare disse: „Det gjør ikke Noget til Sagen, hvad enten Beer eller Boul give eller ikke“. Men det kan gjøre en væsentlig Forskjel, thi naar Beer har 20 Tønder Hartkorn og Boul 50 Tønder Hartkorn, og der maaffee ere flere Andre, der besidde en betydelig Deel af Sognet, som heller ei ville give, saa blive de, som nu skulle opfylde deres Christelige Pligt, færre og mindre istand til at gjøre det. Det er jo vist overmaade smukt at sige: „Enten vi ere Faa eller Mange, som give, gjør Intet til Sagen, Faa kunne ligesaa godt understøtte Mange, som Mange kunne understøtte Faa“ — men i det virkelige Liv stiller det sig ganske anderledes, og den ærede Landstingsmand har vistnok ogsaa havt Leilighed til at erfare dette. Det ærede Medlem har villet gjøre de Bemærkninger, jeg har gjort, med Hensyn til hans Betragtning over Lovforslaget om Sammensætningen af Sogne-